
TULEVAISUUDEN TUTKIMUSKESKUS

TURUN KAUPPAKORKEAKOULU

TUTU–JULKAISUJA

TUTU PUBLICATIONS

5/2001

Jari Kaivo-oja & Risto Rajamäki

Kuntien strategisen yhteistyön trendit maakunnissa
vuosina 1995-2000 Aluebarometriaineiston perusteella

FINLAND FUTURES RESEARCH CENTRE

TURKU SCHOOL OF ECONOMICS AND BUSINESS ADMINISTRATION

Jari Kaivo-oja
HL, YM, tutkimuspäällikkö
Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun kauppakorkeakoulu
PL 110, 20521 Turku
Puh. (02) 338 3526
Fax (02) 233 0755
Email: jari.kaivo-oja@tukkk.fi

Risto Rajamäki, yht. yo, Tampereen yliopisto

© Jari Kaivo-oja & Risto Rajamäki & Tulevaisuuden tutkimuskeskus

ISBN 951-564-025-3

UDK 35
352
001.18

TULEVAISUUDEN TUTKIMUSKESKUS

Turun kauppakorkeakoulu
Tykistökatu 4 D, ElectroCity, 3. krs
PL 110
20521 Turku

Puhelin (02) 338 3530
Fax (02) 233 0755
Internet <http://www.tukkk.fi/tutu>

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ	4
ABSTRACT	5
1. JOHDANTO	6
2. TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	7
2.1. Tutkimuksen aineisto ja lähtökohdat	7
3. VERTAILUA KUNTIEN ERI STRATEGISTEN YHTEISTYÖSUHTEIDEN OSALTA	10
4. YHTEISTYÖSUHTEIDEN ERIITYNYT TARKASTELU	11
4.1. Seutukunnallinen yhteistyö	11
4.2. Maakunnallinen yhteistyö	13
4.3. Yhteistyö valtion kanssa	16
4.4. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa	18
4.5. Kansainvälinen yhteistyö	20
4.6. EU-jäsenyyden vaikutus lähitulevaisuudessa kuntien toimintaan	22
4.7. EU-jäsenyyden vaikutus lähitulevaisuudessa kuntien elinkeinojen toimintaan	25
4.8. Maakunnalliset erot yhteistyön suuntautumisessa	27
5. YHTEENVETO KESKEISISTÄ TULOKSISTA JA POHDINTO	32
LÄHDELUETTELO	33

TIIVISTELMÄ

Tutkimuksessa analysoidaan kuntien päättäjien esittämiä arvioita kuntien strategisesta yhteistyöstä. Tutkimus keskittyy maakunnallisten vertailujen tekemiseen vuosia 1995-2000 koskevan tilastoaineiston perusteella. Keskeisiä tuloksia tämän tutkimuksen perusteella ovat:

1. Kuntien strateginen yhteistyö on kuntapäättäjien tulevaisuusarvioissa painottunut tällä hetkellä seutukunnalliseen yhteistyöhön.
2. Yhteistyösuhteet valtionhallinnon suuntaan näyttäisivät Aluebarometriaineiston valossa kriisiytyneen - erityisesti lamavuosien aikana. Pientä yhteistyösuhteiden kohentumista on nähtävissä viime vuosien aikana, vaikka saldoluku näyttääkin yhä olevan miinusmerkkinen, kun se muiden yhteistyösuhteiden osalta on ollut positiivinen etumerkiltään 1990-luvun lopussa ja vuonna 2000.
3. Kuntien päättäjät uskovat yhteistyön elinkeinoelämän edustajien kanssa kehittyvät vakaasti tulevaisuudessa.
4. Kuntien päättäjien usko maakunnalliseen yhteistyöhön on heikentynyt kunnissa 1990-luvun lopussa.
5. Tutkimuksessa raportoitiin erikseen maakuntakohtaiset tulokset kuntien strategisen yhteistyön kehityksestä. Keskeinen löydös näiden vertailevien tarkasteluiden osalta on, että eri maakuntien päättäjät näyttävät painottavan eri strategisen yhteistyön muotoja hyvin eri tavoin. Joissain maakunnissa uskotaan voimakkaasti seutuyhteistyöhön, joissakin maakunnissa taas usko maakunnalliseen yhteistyöhön on vahvaa. Myös kuntien päättäjien esittämät näkemykset kansainvälisen yhteistyön osalta eroavat huomattavasti maakunnittain - samoin kuin näkemykset Euroopan Unionin myönteisistä tai kielteisistä vaikutuksesta kunnan omaan toimintaan ja kunnan elinkeinojen toimintaan. Tässä yhteydessä ei toisteta edellä esitettyjen analyysien maakuntakohtaisia tuloksia, vaan tyydytään toteamaan, että tutkimuksen osassa 4.7. on koottu tulokset maakunnallisten yhteistyösuhteiden profiileista. Myös kuntapäättäjien näkemys tulevasta yhteistyöstä valtionhallinnon kanssa poikkeaa huomattavasti maakunnittain.

ABSTRACT

The topic of the study is strategic co-operation in the Finnish municipalities. In the study decision-makers' personal judgements concerning are statistically analysed. The data of the study is collected by Statistics Finland and covers the years 1995-2000. The main findings of the research are the following:

1. In the strategic co-operation Finnish municipal decision-maker lay most emphasis on neighbourhood co-operation with other municipalities.
2. The co-operation relations with the state authorities have been in crisis during the recession years of the Finnish economy, but now some positive developments can be observed in co-operation relations.
3. Municipal decision-makers do firmly believe in the co-operation with the business companies.
4. Trust in the provincial co-operation has weakened in the Finnish local authorities in the late 1990's.
5. There are considerable provincial differences in the emphasis of regional co-operation forms. The strategic orientation of the Finnish provinces has become differentiated. In this study the authors report the specific strategic orientations of different provinces of Finland.

I. JOHDANTO

Tässä tutkimuksessa arvioidaan kuntien päättäjien esittämiä arvioita kuntien tulevaisuudesta ja nykyisyydestä. Tavoitteena on tehdä yhteenveto siitä, mitä Suomen kuntien päättäjät ajattelivat kuntien strategisen yhteistyön tulevaisuudesta ja nykyisyydestä 1990-luvun lopussa.

Rajaamme tässä tutkimuksessa analyysin

- (1) kuntien seutukunnallisen yhteistyötä koskeviin arvioihin,
- (2) kuntien maakunnallista yhteistyötä koskeviin arvioihin,
- (3) kuntien valtion kanssa tapahtuvaa yhteistyötä koskeviin arvioihin,
- (4) kuntien elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaa yhteistyötä koskeviin arvioihin,
- (5) kuntien kansainvälisen yhteistyön kehittymistä koskeviin arvioihin,
- (6) EU-jäsenyyden vaikutuksia kuntien toimintaan koskeviin arvioihin sekä
- (7) EU-jäsenyyden vaikutuksia kuntien elinkeinojen kehittymistä koskeviin arvioihin.

Tutkimus kattaa kuntien yhteistyötä koskevat keskeiset kysymykset ja auttaa vastaamaan peruskysymykseen: “Mikä oli kuntien ja kaupunkien strategisen yhteistyön kehityksen suunta 1990-luvun lopulla ja miten kuntien ja kaupunkien päättäjät arvioivat em. kysymysten osalta kehityksen suuntia?”

Artikkelin sisältö on jäsennelty seuraavasti. Osassa 2 käsitellään tutkimuksen aineistoa ja teoreettisia lähtökohtia. Osassa 3 esitetään yleinen vertailu kuntien strategisesta orientaatiosta. Osassa 4 esitetään maakunnalliset vertailutiedot strategisesta orientaatioista ja vertaillaan kuntien eroja strategisen orientaation osalta. Osassa 5 esitetään lyhyt yhteenveto tutkimuksen keskeisistä tuloksista.

2. TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

2.1. Tutkimuksen aineisto ja lähtökohdat

Aineistona on syksystä 1991 lähtien kerätty Aluebarometriaineisto. Tutkimuksessa käsiteltäviä kysymyksiä on kerätty vuodesta 1995 lähtien eli kyseessä on 1990-luvun lopun tilannetta koskeva analyysi. Aluebarometri on sisäasiainministeriön ja Suomen kuntaliiton kaksi kertaa vuodessa tehtävä kysely. Kyselyn suorittaa Tilastokeskus (Tilastokeskus 2000). Barometrikysely tehdään kaksi kertaa vuodessa eli arviot saadaan kerättyä kahdesti vuodessa.

Aluebarometri mittaa kuntien päättäjiä arvioita nykyisestä ja tulevasta kehityksestä. Vastaukset perustuvat henkilökohtaisiin näkemyksiin ja tietoihin. Kyselyyn vastaajat on valittu otantamenetelmällä. Perusjoukon muodostavat kunnanjohtajat, kunnanvaltuuston puheenjohtajat, elinkeinoasianmiehet ja suunnittelusihteerit. Suurimmissa kaupungeissa perusjoukkoon kuuluvat edellisten lisäksi myös apulaiskaupunginjohtajat, kunnanvaltuuston I ja II varapuheenjohtajat sekä kunnanhallituksen I ja II varapuheenjohtajat. Otanta ottaa huomioon alueelliset erot. Kaikilla kunnilla on korostuskertoimet, joilla vastausmäärien vaihtelu kuntien välillä voidaan eliminoida. Jokainen suomalainen kunta on samanarvoinen aluebarometrissa.

Aluebarometrissa tiedustellaan kunnan kehitystä yleensä ulottuvuudella suurempi - yhtä suuri - pienempi, jolloin on kyse oleellisista muutoksista. Kysymykset koskevat kuluvaan vuoteen verrattuna tai seuraavaan vuoteen verrattuna. Vastausten perusteella voidaan laskea saldolukuja, jotka lasketaan suurempi ja pienempi -vastausten prosenttiosuuksien erotuksena.

Tutkimus voidaan nähdä eräänlaisena kansallisena lokaliteettitutkimuksena, jossa pyritään tutkimaan paikallisen kehittämissympäristön yleistä kehitystä Suomessa. Aineisto antaa mahdollisuuden arvioida eri tyyppisten kuntien edustajien arvioiden kehitystä ja myös keskusaluekuntien kontra muiden kuntien edustajien arvioiden kehitystä. Aluebarometri mittaa maan eri osien ja erilaisten kuntien kehityksessä odotettavissa olevia muutoksia - ns. "paineen" vaihtelua. Tässä mielessä aineisto antaa mahdollisuuden tutkia kansallisessa lokaliteetissa tapahtuneita muutoksia ja tulevaisuutta koskevia odotuksia.

Tutkimuksessa lähtökohtanamme on lähinnä lokaliteettitutkimuksen suuntaus, vaikka käytämme vakiintuneita alueluokitteluja tutkimuksessa lähtökohtana. Tavoitteena on tarkastella sitä, millaisia muutoksia Suomessa on tapahtunut syksystä 1995 kevääseen 2000. Sekä nykyisyyden että tulevaisuuden ulottuvuudet ovat mukana, koska arvioimme sitä, miten päättäjät ovat nähneet nykyisyyden ja tulevaisuuden kehityksen. Tässä mielessä tutkimus on myös tulevaisuudentutkimusta.

Häklin (1999, 113) mukaan lokaliteettitutkimukseen liittyy pyrkimys yhdistää vanhan, erityisiä paikkoja ja alueita tarkastelleen aluemaantieteen ja uuden, yleistykseen pyrkivän yhteiskuntateoreettisen maantieteen hyviä puolia. Pyrimme tässä tutkimuksessa tämän tyyppiseen tutkimusotteeseen - tosin hieman muunneltuna. Lokaliteettitutkimuksessa usein tärkeäksi koettua kansalaisnäkökulmaa ei tässä tutkimuksessa tuoda sen tarkemmin esille, koska tutkimuksen kohde- ja toimijaryhmänä ovat kuntien luottamushenkilöt ja viranhaltijat. Toisaalta voidaan esittää, että kuntien luottamus- ja luottamushenkilöt edustavat aluekehityksen "sisäpiiriä" (ns. insider-ryhmää), johon on yleensä lokaliteettitutkimuksessa pyritty kiinnittämään erityishuomiota. Lokaliteettitutkimusta suuntaavaa tiedonintressiä on Vartiainen (1992, 94) mukaan voitu

luonnehtia kriittiseksi, jolle täydennystä on haettu tulkitsevasta, eksistentiaalis-humanistisesta lähtökohdasta.

Tutkimus on tutkimusotteeltaan myös konstruktionistinen. Käsite konstruktionismi on vakiintumassa yleisnimitykseksi joukolle ihmistieteellisiä lähestymistapoja, joiden mukaan yhteiskunnallisen todellisuuden olemassaolo on riippuvainen inhimillisistä käytännöissä syntyvistä kulttuurillisista konstruktioista. Tämän lähestymistavan mukaan me kansalaiset tuotamme yhteiskunnallisen todellisuuden, jossa elämme. Tämän tutkimusotteen mukaan vain sellaiset yhteiskunnalliset erottelut ja instituutiot, jotka tuotetaan yhteiskunnallisissa käytännöissä yhä uudelleen, voivat säilyä. Yhteiskunnallinen todellisuus muuttuu siten, että käytännöt lakkaavat vahvistamasta jotain konstruktioita ja alkavat vahvistamaan joitain uusia konstruktioita tai alkavat vahvistaa entisiä konstruktioita joko muuntuneessa muodossa tai muuntautuneessa kontekstissa (Heiskala 2000, 197).

Yhteiskunnallisen todellisuuden kulttuurinen konstruoituneisuus ei tarkoita sitä, että ihmiset (kuten kuntien luottamus- ja virkahenkilöt) voisivat mielivaltaisesti keksiä millaisen yhteiskunnallisen todellisuuden he haluaisivat eikä yhteiskunnallisia realiteetteja, jotka astuvat toimijoita vastaa ulkoisina pakkoina, olisi lainkaan olemassa. (Heiskala 2000, 198). Kulttuurin tutkimuksen kannalta on mielenkiintoista, että kaikkia konstruktioita ja niiden yhteiskunnallisia ja yksilötason seurauksia ei yleisesti tiedosteta. Tämä merkitsee sitä, yhteiskunta ei toimi koskaan täysin deterministisesti tai täysin indeterministisesti. Tämä sama havainto koskee myös kulttuurin muutosta. Tämä kaikki merkitsee sitä, että yhteiskunnassa kulloinkin vallitseva kulttuuri muuttuu sekä sisällöllisesti että laadullisesti ajassa.

Tutkimuksessa emme tarkastele Suomen eri maantieteellisten osien kehitystä – vaan rajaamme tarkastelun sekä kuntatyypeittäiseen että keskusalue vs. muu kunta –tyypeittäiseen arviointiin. Tutkimuksessa erilaiset paikalliset yhteisöt on jaettu seuraaviin eri paikkakuntatyyppisiin (vrt. Aronen & Siirilä 1981, Kuitunen & Siirilä 1985, Siirilä, Hautamäki, Kuitunen & Keski-Petäjä 1988):

1. suuret keskukset,
2. teollisuuskeskukset,
3. esikaupunkikunnat,
4. maaseutukeskukset,
5. teollistuneet maaseutukeskukset,
6. maaseudun pendelikunnat ja
7. alkutuotantokunnat.

Lisäksi on tässä tutkimuksessa saldolukuja koskevaa kehitystä arvioitu:

1. keskusaluekuntien ja
2. muiden kuntien osalta.

Arvioimme kuntien keskeisten päättäjiä käsityksiä sekä nykyisyydestä (nykykuva) että tulevaisuudesta (tulevaisuuskuva) näiden kuntatyyppittelyiden mukaisesti. Näin tutkimuksessa on substantiaalisten kategorioiden perusteella määritelty aika-tila-ulottuvuus. Tällä tavalla voimme jäsentää eri tyyppisissä paikallisissa yhteisöissä tapahtunutta muutosta ja sen suuntaa 1990-luvun aikana. Tutkimuksessa on siis mukana maantiedeteorian kolme keskeistä ulottuvuutta:

- (1) kontekstuaalisuus,
- (2) ihminen – maa – suhdetarkastelu ja
- (3) monitasoisuus erilaisten ilmiöiden tarkastelun suhteen (Vartiainen 1992, 96).

Seuraavaksi siirrymme arvioimaan empiirisen analyysin tuloksia eli sitä miten kuntien keskeiset päättäjät ovat arvioineet kuntien strategista yhteistyötä sen eri muodoissa.

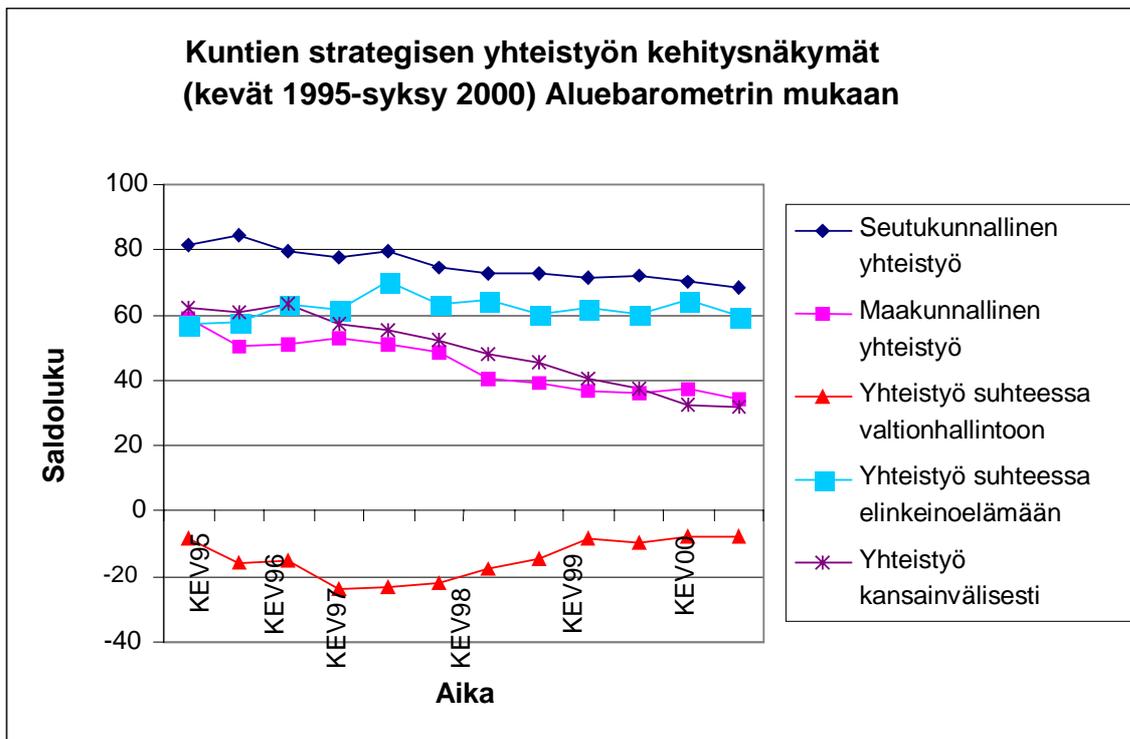
3. VERTAILUA KUNTIEN ERI STRATEGISTEN YHTEISTYÖSUHTEIDEN OSALTA

Tutkimuksen tässä osassa esitellään yleiskuva kuntien strategisen yhteistyön kehityksestä keväästä 1995 syksyyn 2000.

Kuvassa I on raportoitu kuntien strategisen yhteistyön kehitysnäkymiä koskevat tulokset keväästä 1995 syksyyn 2000. Kuvasta I voidaan nähdä, että kuntien päättäjien mielessä ensisijaisena yhteistyön muotona on seutukunnallinen yhteistyö, toissijaisena yhteistyön muotona nähdään elinkeinoelämän kanssa tapahtuva yhteistyö. Kolmanneksi tärkeimmäksi yhteistyön muodoksi nähdään kansainvälinen yhteistyö, neljänneksi tärkeimmäksi yhteistyön muodoksi kohoaa maakunnallinen yhteistyö. Vasta viimeisellä sijalla on valtionhallinnon kanssa tapahtuva yhteistyö.

Tulosten perusteella kuntien strateginen yhteistyö on - ainakin kuntien päättäjien esittämien arvioiden mukaan -painottunut viime aikoihin saakka seutukunnalliseen yhteistyöhön - tosin seutukunnallista yhteistyötä koskeva trendi on laskeva ja elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaa yhteistyötä korostetaan tasaisen voimakkaasti. Itse asiassa nämä kaksi trendiä ovat jo aika lähellä toisiaan kuvassa I. Yhteistyösuhteet valtionhallinnon suuntaan näyttäisivät Aluebarometriaineiston valossa kriisiytyneen -erityisesti lamavuosien aikana. Pientä yhteistyösuhteiden kohentumista on nähtävissä viime vuosien aikana, vaikka saldoluku näyttääkin yhä olevan miinusmerkkinen, kun se muiden yhteistyösuhteiden osalta on positiivinen etumerkiltään.

Kuva I. Kuntien strategisen yhteistyön kehitysnäkymät (kevät 1995 - syksy 2000) Aluebarometrin mukaan

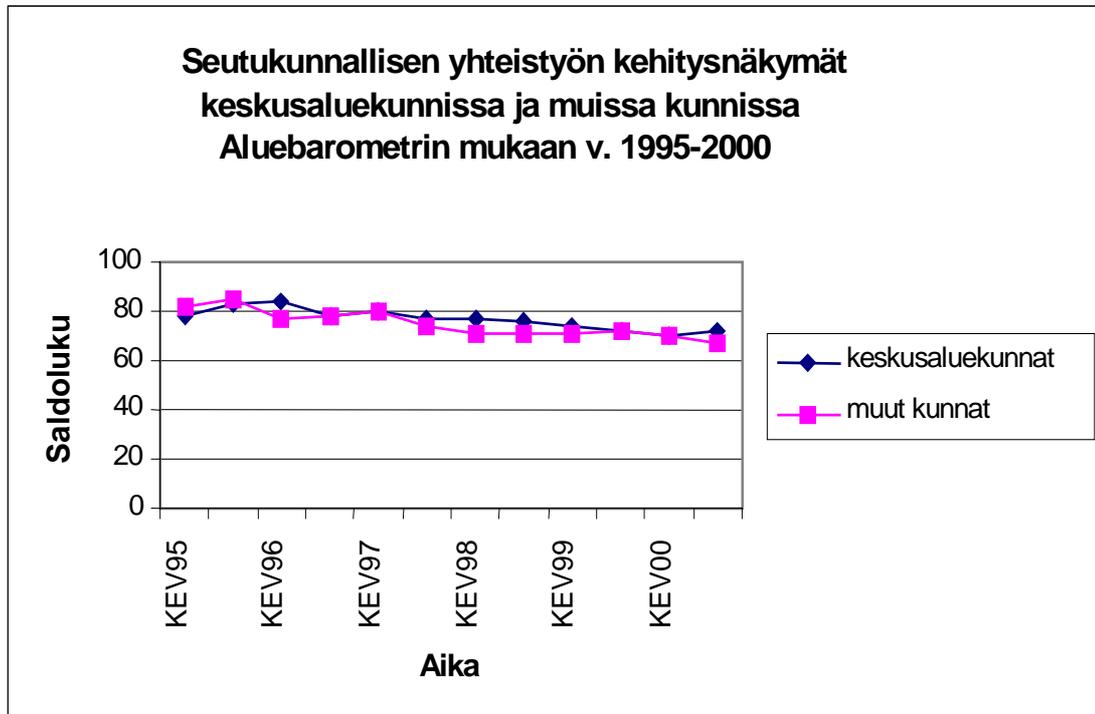
4. YHTEISTYÖSUHTEIDEN ERIYTUNYT TARKASTELU

Tutkimuksen tässä osiossa arvioidaan tarkemmin eri kuntien yhteistyösuhteiden kehitystä vuosina 1995-2000.

4.1. Seutukunnallinen yhteistyö

Seutukunnallinen yhteistyö nähdään kuntien keskeisten päättäjien joukossa erittäin keskeiseksi yhteistyön muodoksi ja arvioissa sen merkitys on säilynyt varsin vakaana vuodesta toiseen. Pientä saldoluun laskua on kuitenkin nähtävissä kuvassa 2, mikä kertoo siitä, että seutukunnallinen yhteistyön kehitysnäkymät eivät ole niin positiiviset kuin ne olivat vuosina 1995-1996. Tähän kehitykseen ovat voineet vaikuttaa kuntien taloudellisen tilanteen kohentuminen ja kuntien keskinäisen kilpailun voimistuminen. Kuvassa 2 on raportoitu seutukunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa.

Kuva 2. Seutukunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000

Taulukossa I on raportoitu seutukunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät eri maakunnissa Aluebarometrin mukaan vuosina 1995-2000. Taulukossa I on esitetty saldolukujen aikasarjoista lasketut keskiarvot, mediaanit, maksimi- ja minimiarvot.

Taulukko I. Seutukunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: tunnusluvut maakunnittain

	Keskiarvo	Mediaani	Maksimi	Minimi
Uusimaa:	49,4	55,7	74,2	27,3
Itä-Uusimaa:	64,9	68,35	81,3	37,3
Varsinais-Suomi:	73,6	73,35	82,7	65,9
Satakunta:	78,0	78,4	86,8	70,1
Kanta-Häme:	93,1	93,4	100	82,3
Pirkanmaa:	84,4	82,35	95,2	70,2
Päijät-Häme:	72,7	76,5	84,8	57,9
Kymenlaakso:	70,3	66,85	96,2	52,3
Etelä-Karjala:	75,0	76,45	91,3	52,4
Etelä-Savo:	77,1	78,65	85,5	54
Pohjois-Savo:	78,3	81,75	91,7	54,5
Pohjois-Karjala:	80,4	80,3	88,8	72,9
Keski-Suomi:	75,3	74,8	86,4	63,1
Etelä-Pohjanmaa:	82,7	85,65	98,8	65,9
Pohjanmaa:	63,2	64,3	83,3	48,8
Keski-Pohjanmaa:	82,4	85,3	97,2	59,6
Pohjois-Pohjanmaa:	79,2	79,35	92,3	68,3
Kainuu:	71,3	66,4	100	52,1
Lappi:	74,3	71,8	97,7	57,6
Ahvenanmaa:	63,4	67,75	81,8	37,5

Taulukosta 2 voidaan nähdä tarkemmin se, miten eri maakunnissa mediaaniarvojen perusteella arvioidaan seutukunnallisen yhteistyön merkitystä. Taulukkoon 2 on laitettu eri maakunnat järjestykseen sen mukaisesti, miten voimakkaasti niissä on "uskottu" seutukunnallisen yhteistyön tulevaan kehitykseen. Eniten uskoa seutukunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt Kanta-Hämeestä, toiseksi eniten Etelä-Pohjanmaalta ja kolmanneksi eniten seutukunnalliseen yhteistyöhön on uskottu Keski-Pohjanmaalla. Vahvaa uskoa seutukunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt myös Pirkanmaalta, Pohjois-Savosta ja Pohjois-Karjalasta.

Vähiten uskoa seutukunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt Uusimaalta, Pohjanmaalta ja Kainuusta. Nämä maakunnat löytyvät taulukon alapäästä. Aika vähän uskoa seutukunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt Kymenlaaksosta, Ahvenanmaalta ja Itä-Uusimaalta. Muut maakunnat ovat ns. "keskikastia" uskossaan seutukunnalliseen yhteistyöhön.

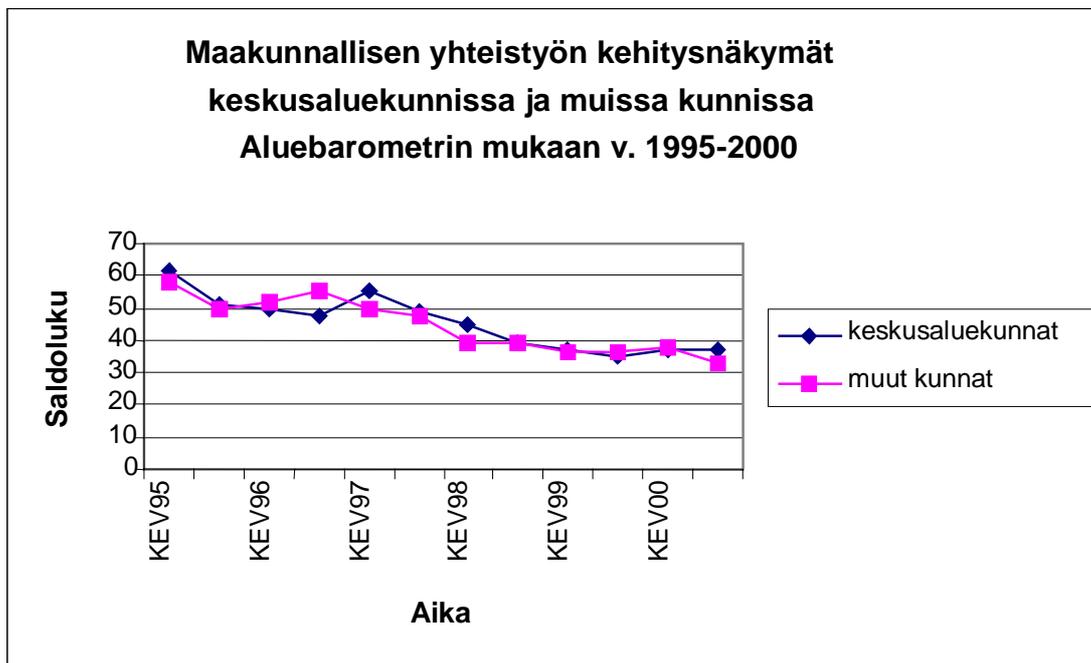
Taulukko 2. Seutukunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: aikasarjahavaintojen mediaanit suuruusjärjestyksessä

	Mediaani
Kanta-Häme:	93,4
Etelä-Pohjanmaa:	85,65
Keski-Pohjanmaa:	85,3
Pirkanmaa:	82,35
Pohjois-Savo:	81,75
Pohjois-Karjala:	80,3
Pohjois-Pohjanmaa:	79,35
Etelä-Savo:	78,65
Satakunta:	78,4
Päijät-Häme:	76,5
Etelä-Karjala:	76,45
Keski-Suomi:	74,8
Varsinais-Suomi:	73,35
Lappi:	71,8
Itä-Uusimaa:	68,35
Ahvenanmaa:	67,75
Kymenlaakso:	66,85
Kainuu:	66,4
Pohjanmaa:	64,3
Uusimaa:	55,7

4.2. Maakunnallinen yhteistyö

Kuvassa 3 on raportoitu maakunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa. Maakunnallisen yhteistyön suosio kuntien päätöksentekijöiden keskuudessa on ollut trendin mukaan laskussa. Saldoluku keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa oli vuonna 1995 noin 60, mutta syksyllä 2000 saldoluku olikin jo laskenut alle 40:n. Tämä kertoo selvästi siitä, että kuntien päättäjien usko maakunnalliseen strategiseen yhteistyöhön on laskussa. Uskossa maakunnalliseen yhteistyöhön on 1990-luvun lopussa tapahtunut raju lasku.

Kuva 3. Maakunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000

Taulukossa 3 on raportoitu maakunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät eri maakunnissa Aluebarometrin mukaan vuosina 1995-2000. Taulukossa 3 on esitetty saldolukujen aikasarjoista lasketut keskiarvot, mediaanit, maksimi- ja minimiarvot.

Taulukko 3. Maakunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: tunnusluvut maakunnittain

	Keskiarvo	Mediaani	Maksimi	Minimi
Uusimaa:	29,2	28,35	56,9	8
Itä-Uusimaa:	46,4	48,85	67,5	26,4
Varsinais-Suomi:	36,7	33,15	56,4	21,6
Satakunta:	49,0	43,25	71,9	25,1
Kanta-Häme:	49,4	49,5	73,4	20,2
Pirkanmaa:	46,5	44,05	64,5	29,4
Päijät-Häme:	69,7	66,8	89,3	45
Kymenlaakso:	39,7	40,1	63,3	15,4
Etelä-Karjala:	65,8	62,4	81,1	50,8
Etelä-Savo:	45,2	48,95	53,9	25,4
Pohjois-Savo:	56,2	60,25	67,8	39,1
Pohjois-Karjala:	49,1	48,45	66,7	34,7
Keski-Suomi:	42,5	44,15	54,3	26,3
Etelä-Pohjanmaa:	49,6	46,75	74,7	31,1
Pohjanmaa:	37,4	41,25	56,9	13,7
Keski-Pohjanmaa:	48,4	50,4	65,3	27,9
Pohjois-Pohjanmaa:	41,6	38,2	72,8	23,9
Kainuu:	64,2	63,55	81,3	46,7
Lappi:	31,7	34,25	46,2	12,9
Ahvenanmaa:	33,7	34,15	57,3	18

Taulukosta 4 voidaan nähdä tarkemmin se, miten eri maakunnissa mediaaniarvojen perusteella arvioidaan maakunnallisen yhteistyön merkitystä. Taulukkoon 4 on laitettu eri maakunnat järjestykseen sen mukaisesti, miten voimakkaasti niissä on "uskottu" maakunnallisen yhteistyön tulevaan kehitykseen. Eniten uskoa maakunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt Päijät-Hämeestä, toiseksi eniten Kainuusta ja kolmanneksi eniten maakunnalliseen yhteistyöhön on uskottu Etelä-Karjalassa. Vahvaa uskoa seutukunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt myös Pohjois-Savosta, Keski-Pohjanmaalta ja Kanta-Hämeestä.

Vähiten uskoa maakunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt Uusimaalta, Varsinais-Suomesta, Ahvenanmaalta ja Lapista. Nämä maakunnat löytyvät selvästi taulukon alapäästä. Aika vähän uskoa seutukunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt Pohjois-Pohjanmaalta ja Kymenlaaksosta. Muut maakunnat ovat ns. "keskikastia" uskossaan tulevaan maakunnalliseen yhteistyöhön.

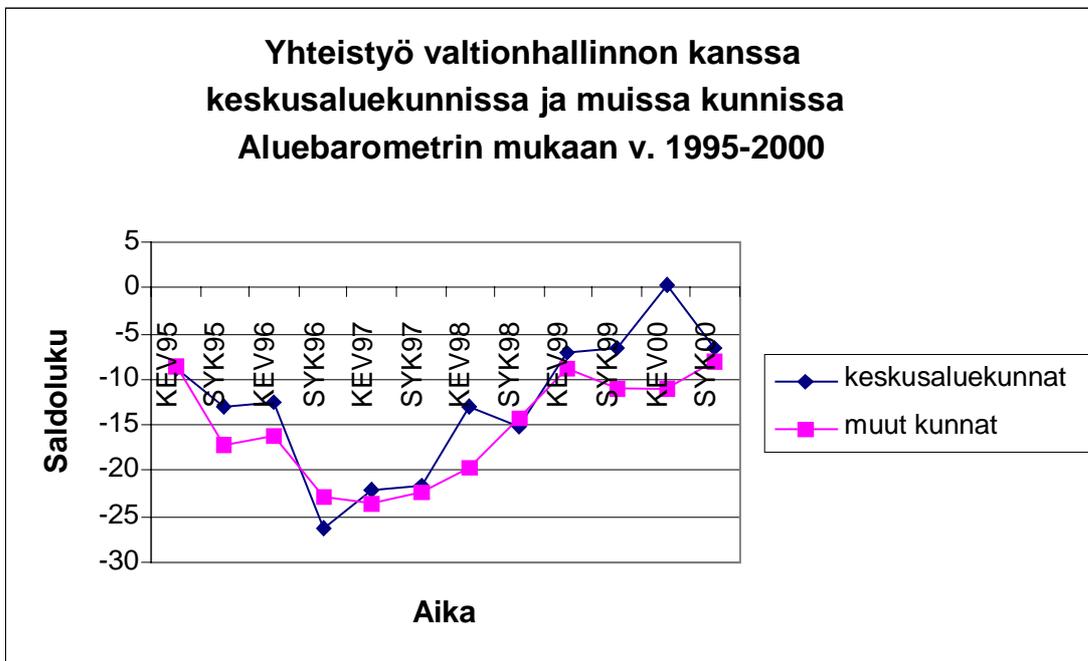
Taulukko 4. Maakunnallisen yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: aikasarjahavaintojen mediaanit suuruusjärjestyksessä

	Mediaani
Päijät-Häme:	66,8
Kainuu:	63,55
Etelä-Karjala:	62,4
Pohjois-Savo:	60,25
Keski-Pohjanmaa:	50,4
Kanta-Häme:	49,5
Etelä-Savo:	48,95
Itä-Uusimaa:	48,85
Pohjois-Karjala:	48,45
Etelä-Pohjanmaa:	46,75
Keski-Suomi:	44,15
Pirkanmaa:	44,05
Satakunta:	43,25
Pohjanmaa:	41,25
Kymenlaakso:	40,1
Pohjois-Pohjanmaa:	38,2
Lappi:	34,25
Ahvenanmaa:	34,15
Varsinais-Suomi:	33,15
Uusimaa:	28,35

4.3. Yhteistyö valtion kanssa

Kuvassa 4 on raportoitu kuntien päättäjien arviot kehitysnäkymistä valtionhallinnon kanssa keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa. Valtionhallinnon kanssa tapahtuvan yhteistyön suosio kuntien päätöksentekijöiden keskuudessa on ollut alhaisessa suosiossa, koska saldoluvun etumerkki on pysynyt negatiivisena eli yhteistyön ei ole uskottu olevan kasvussa. Saldoluku keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa oli alhaisimmillaan syksyllä 1996 reilusti alle -20, mutta syksyllä 2000 saldoluku olikin jo noussut lähelle arvoa -5. Tämä kertoo selvästi siitä, että kuntien päättäjien usko valtionhallinnon kanssa tapahtuvaan strategiseen yhteistyöhön on hieman vahvistunut, vaikka kovin vahvaa usko ei ole. Yleisarviot tulevasta yhteistyöstä valtionhallinnon kanssa on ollut matalalla tasolla, mutta trendi on ollut kuitenkin nouseva.

Kuva 4. Valtionhallinnon kanssa tapahtuvan yhteistyön kehitysnäkymät keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000

Kuva 4 osoittaa selvästi, että valtion ja kuntien yhteistyö joutui voimakkaaseen murrosvaiheeseen 1990-luvun puolessa välissä.

Taulukossa 5 on raportoitu valtionhallinnon kanssa tapahtuvan yhteistyön kehitysnäkymät eri maakunnissa Aluebarometrin mukaan vuosina 1995-2000. Taulukossa 5 on esitetty saldolukujen aikasarjoista lasketut keskiarvot, mediaanit, maksimi- ja minimiarvot.

Taulukko 5. Valtiohallinnon kanssa tapahtuvan yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: tunnusluvut maakunnittain

	Keskiarvo	Mediaani	Maksimi	Minimi
Uusimaa:	0,8	0,75	42	-52,7
Itä-Uusimaa:	-8,7	-9,85	8,3	-37,5
Varsinais-Suomi:	-10,7	-13,95	9,4	-22
Satakunta:	-14,4	-10,3	11,7	-42,2
Kanta-Häme:	-4,0	-7,7	16,6	-25,5
Pirkanmaa:	-19,3	-15,25	-7,7	-31,4
Päijät-Häme:	-3,3	-8,9	15,1	-23,6
Kymenlaakso:	-25,4	-26,95	2,5	-54,1
Etelä-Karjala:	-27,5	-26,75	-16,1	-44,6
Etelä-Savo:	-12,0	-10,2	8,9	-34
Pohjois-Savo:	-15,4	-17,05	2	-30,2
Pohjois-Karjala:	-23,1	-22,25	-6	-39,6
Keski-Suomi:	-17,4	-15,4	-3,5	-42,2
Etelä-Pohjanmaa:	-22,3	-23,4	-3,5	-44,7
Pohjanmaa:	-22,7	-21,9	-10,1	-54,1
Keski-Pohjanmaa:	-26,0	-21,05	-2,9	-59,2
Pohjois-Pohjanmaa:	-13,0	-11,5	-3,2	-26,9
Kainuu:	-5,1	-2,65	13,3	-35
Lappi:	-16,3	-15,35	-1,5	-29,6
Ahvenanmaa:	-3,1	1,25	6,6	-19,9

Taulukosta 6 voidaan nähdä tarkemmin se, miten eri maakunnissa mediaaniarvojen perusteella arvioidaan valtiohallinnon kanssa tapahtuvan yhteistyön merkitystä. Taulukkoon 6 on laitettu eri maakunnat järjestykseen sen mukaisesti, miten voimakkaasti niissä on "uskottu" valtiohallinnon kanssa yhteistyön tulevaan kehitykseen. Eniten uskoa valtion kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on löytynyt Ahvenanmaalta, toiseksi eniten Uusimaalta ja kolmanneksi eniten valtiohallinnon kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on uskottu Kainuussa - tosin Kainuussakin saldolukujen mediaani jää negatiiviseksi. Jossakin määrin (tosin aikasarjojen saldolut jäävät negatiivisiksi) on löydettävissä Kanta-Hämeestä, Päijät-Hämeestä ja Itä-Uusimaalta.

Vähiten uskoa maakunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt Kymenlaaksosta, Etelä-Karjalasta, Etelä-Pohjanmaalta ja Pohjois-Karjalasta. Nämä maakunnat löytyvät selvästi taulukon alapäästä. Aika vähän uskoa seutukunnalliseen yhteistyöhön on löytynyt Pohjanmaalta ja Keski-Pohjanmaalta. Muut maakunnat ovat ns. "keskikastia" uskossaan valtiohallinnon kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön.

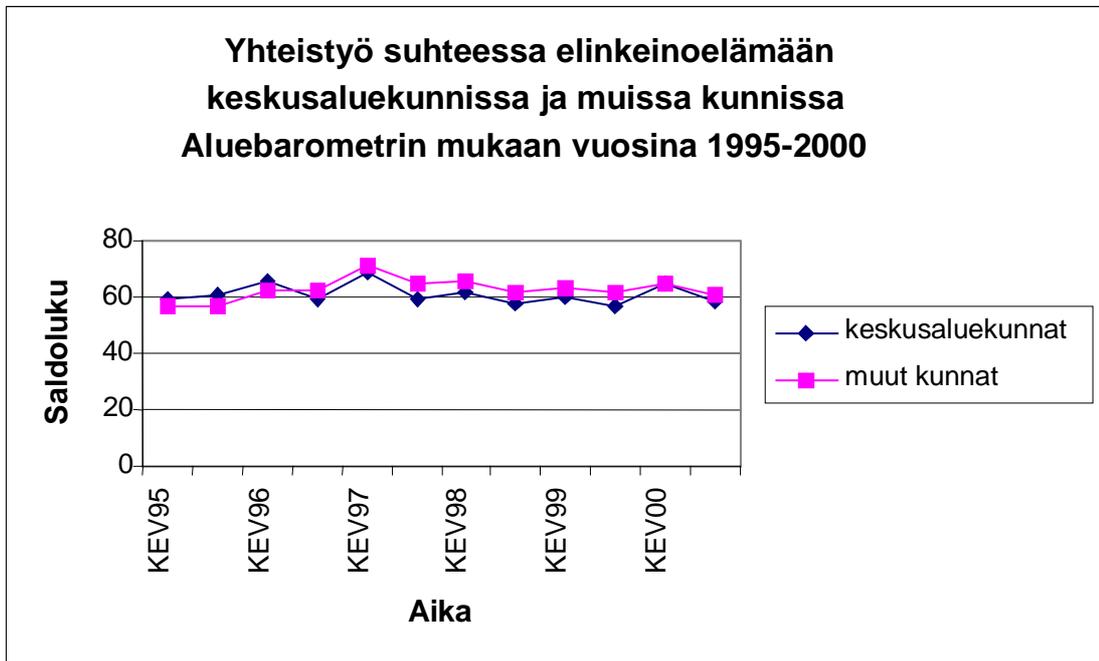
Taulukko 6. Valtiohallinnon kanssa tapahtuvan yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: aikasarjahavaintojen mediaanit suuruusjärjestyksessä

	Mediaani
Ahvenanmaa:	1,25
Uusimaa:	0,75
Kainuu:	-2,65
Kanta-Häme:	-7,7
Päijät-Häme:	-8,9
Itä-Uusimaa:	-9,85
Etelä-Savo:	-10,2
Satakunta:	-10,3
Pohjois-Pohjanmaa:	-11,5
Varsinais-Suomi:	-13,95
Pirkanmaa:	-15,25
Lappi:	-15,35
Keski-Suomi:	-15,4
Pohjois-Savo:	-17,05
Keski-Pohjanmaa:	-21,05
Pohjanmaa:	-21,9
Pohjois-Karjala:	-22,25
Etelä-Pohjanmaa:	-23,4
Etelä-Karjala:	-26,75
Kymenlaakso:	-26,95

4.4. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa

Kuvassa 5 on raportoitu kuntien päättäjien arviot kehitysnäkymistä elinkeinoelämän kanssa keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa. Elinkeinoelämän kanssa tapahtuvan yhteistyön suosio kuntien päätöksentekijöiden keskuudessa on ollut trendin mukaan tasainen eli yhteistyön on uskottu jatkuvan tulevaisuudessa. Saldoluku keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa on ollut noin 60. Tämä kertoo selvästi siitä, että kuntien päättäjien usko elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaan strategiseen yhteistyöhön on selkeästi vahva. Uskossa elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön ei ole tapahtunut suuria muutoksia.

Kuva 5. Elinkeinoelämän kanssa tapahtuvan yhteistyön kehitysnäkymät keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000

Taulukossa 7 on raportoitu elinkeinoelämän kanssa tapahtuvan yhteistyön kehitysnäkymät eri maakunnissa Aluebarometrin mukaan vuosina 1995-2000. Taulukossa 7 on esitetty saldolukujen aikasarjoista lasketut keskiarvot, mediaanit, maksimi- ja minimiarvot.

Taulukko 7. Elinkeinoelämän kanssa tapahtuvan yhteistyön kehitysnäkymät keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: tunnusluvut maakunnittain

	Keskiarvo	Mediaani	Maksimi	Minimi
Uusimaa:	71,5	72,8	93,5	36,4
Itä-Uusimaa:	46,3	46,8	70	23,3
Varsinais-Suomi:	54,0	51,7	66,9	45
Satakunta:	57,4	59,05	79,7	30
Kanta-Häme:	73,1	74,4	82,5	44,5
Pirkanmaa:	59,6	61,25	75,2	36,8
Päijät-Häme:	65,8	64,6	83,3	51,9
Kymenlaakso:	51,3	48,65	72,1	32,8
Etelä-Karjala:	66,6	68,65	84,3	48,1
Etelä-Savo:	65,4	62,45	82,9	44,8
Pohjois-Savo:	75,2	75,75	86,4	61,4
Pohjois-Karjala:	58,2	57,45	74,6	43,2
Keski-Suomi:	62,7	64,9	76,9	47,9
Etelä-Pohjanmaa:	70,9	70,5	84,3	58,8
Pohjanmaa:	46,4	49,25	58,9	27,1
Keski-Pohjanmaa:	67,5	65,85	87,5	53,9
Pohjois-Pohjanmaa:	66,9	67,55	74,1	55,3
Kainuu:	75,4	78,3	88,3	46,3
Lappi:	69,0	69,25	85,6	57,1
Ahvenanmaa:	42,0	44	57,4	27,7

Taulukosta 8 voidaan nähdä tarkemmin se, miten eri maakunnissa mediaaniarvojen perusteella arvioidaan elinkeinoelämän kanssa tapahtuvan yhteistyön merkitystä. Taulukkoon 8 on laitettu eri maakunnat järjestykseen sen mukaisesti, miten voimakkaasti niissä on "uskottu" elinkeinoelämän kanssa yhteistyön tulevaan kehitykseen. Eniten uskoa elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on löytynyt Etelä-Pohjanmaalta, Pirkanmaalta, Päijät-Hämeestä ja Ahvenanmaalta. Vahvaa uskoa elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on löytynyt myös Pohjois-Savosta ja Etelä-Karjalasta.

Vähiten uskoa elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on löytynyt Kymenlaaksosta, Uusimaalta, Satakunnasta ja Keski-Pohjanmaalta. Nämä maakunnat löytyvät selvästi taulukon alapäästä. Aika vähän uskoa elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on löytynyt Kainuusta ja Lapista. Muut maakunnat ovat ns. "keskikastia" uskossaan elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön.

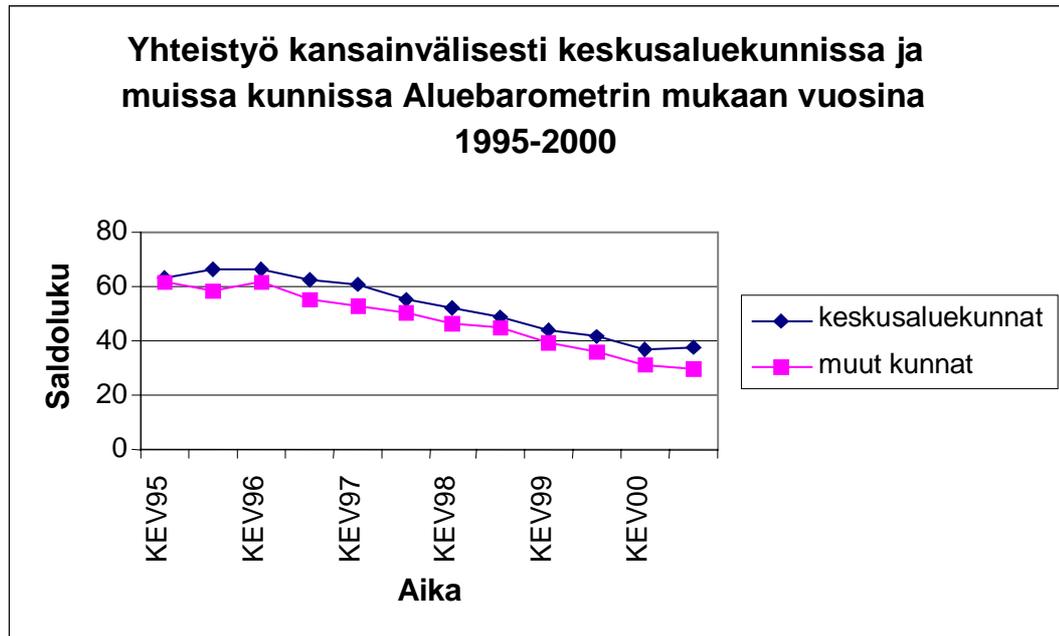
Taulukko 8. Elinkeinoelämän kanssa tapahtuvan yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: aikasarjahavaintojen mediaanit suuruusjärjestyksessä

	Mediaani
Etelä-Pohjanmaa:	78,3
Pirkanmaa:	75,75
Päijät-Häme:	74,4
Ahvenanmaa:	72,8
Pohjois-Savo:	70,5
Etelä-Karjala:	69,25
Pohjois-Pohjanmaa:	68,65
Pohjois-Karjala:	67,55
Pohjanmaa:	65,85
Keski-Suomi:	64,9
Etelä-Savo:	64,6
Varsinais-Suomi:	62,45
Itä-Uusimaa:	61,25
Kanta-Häme:	59,05
Lappi:	57,45
Kainuu:	51,7
Keski-Pohjanmaa:	49,25
Satakunta:	48,65
Uusimaa:	46,8
Kymenlaakso:	44

4.5. Kansainvälinen yhteistyö

Kuvassa 6 on raportoitu kuntien päättäjien arviot kansainvälisen yhteistyön kehitysnäkymistä keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa. Kansainvälisen yhteistyön suosio kuntien päätöksentekijöiden keskuudessa on ollut trendin mukaan tasaisesti laskeva, koska saldoluvun etumerkki on laskenut vuoden 1995 arvosta 60 alle arvon 40. Nämä tulokset kertovat selvästi siitä, että kuntien päättäjien usko kansainväliseen yhteistyöhön on selkeästi vähentynyt viime vuosina siitä mitä se oli vuonna 1995. Trendi on ollut rajusti laskeva.

Kuva 6. Kansainvälisen yhteistyön kehitysnäkymät keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000

Taulukossa 9 on raportoitu kansainvälisen yhteistyön kehitysnäkymät eri maakunnissa Aluebarometrin mukaan vuosina 1995-2000. Taulukossa 9 on esitetty saldolukujen aikasarjoista lasketut keskiarvot, mediaanit, maksimi- ja minimiarvot.

Taulukko 9. Kansainvälisen yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: tunnusluvut maakunnittain

	Keskiarvo	Mediaani	Maksimi	Minimi
Uusimaa:	62,0	57,15	89,1	36,4
Itä-Uusimaa:	40,6	36,5	80,6	7
Varsinais-Suomi:	36,7	34,15	62,1	16,3
Satakunta:	35,8	34,8	55,8	21,5
Kanta-Häme:	56,8	56,55	83,3	35,4
Pirkanmaa:	51,2	51,2	74,1	34,7
Päijät-Häme:	46,2	44,3	78,8	15,4
Kymenlaakso:	65,6	64,1	82,1	41,1
Etelä-Karjala:	45,3	49,6	64,3	12,9
Etelä-Savo:	44,7	48,4	64,3	22,8
Pohjois-Savo:	46,9	43,45	77,8	23
Pohjois-Karjala:	56,3	55,3	81,6	32,1
Keski-Suomi:	36,2	42,15	47,5	17,8
Etelä-Pohjanmaa:	54,1	55	76,4	34,6
Pohjanmaa:	53,8	55,85	89,8	21,3
Keski-Pohjanmaa:	43,5	36,55	75	27,1
Pohjois-Pohjanmaa:	55,5	57,1	75,8	33,9
Kainuu:	65,2	64,25	90,4	40
Lappi:	75,2	73,65	96,2	61,9
Ahvenanmaa:	28,8	30,1	43,8	8,8

Taulukosta 10 voidaan nähdä tarkemmin se, miten eri maakunnissa mediaaniarvojen perusteella arvioidaan kansainvälisen yhteistyön merkitystä. Taulukkoon 10 on laitettu eri maakunnat järjestykseen sen mukaisesti, miten voimakkaasti niissä on "uskottu" kansainvälisen yhteistyön tulevaan kehitykseen. Eniten uskoa kansainväliseen yhteistyöhön on löytynyt Etelä-Karjalasta, Etelä-Pohjanmaalta, Satakunnasta ja Ahvenanmaalta. Vahvaa uskoa kansainvälisten partnereiden kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on löytynyt myös Pohjois-Karjalasta ja Päijät-Hämeestä.

Vähiten uskoa kansainväliseen yhteistyöhön on löytynyt Kymenlaaksosta, Kainuusta, Kanta-Hämeestä ja Uusimaalta. Nämä maakunnat löytyvät selvästi taulukon alapäästä. Aika vähän uskoa elinkeinoelämän kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön on löytynyt Pohjanmaalta ja Keski-Suomesta. Muut maakunnat ovat ns. "keskikastia" uskossaan kansainvälisten yhteistyökumppanien kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön.

Taulukko 10. Kansainvälisen yhteistyön kehitysnäkymät Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: aikasarjahavaintojen mediaanit suuruusjärjestyksessä

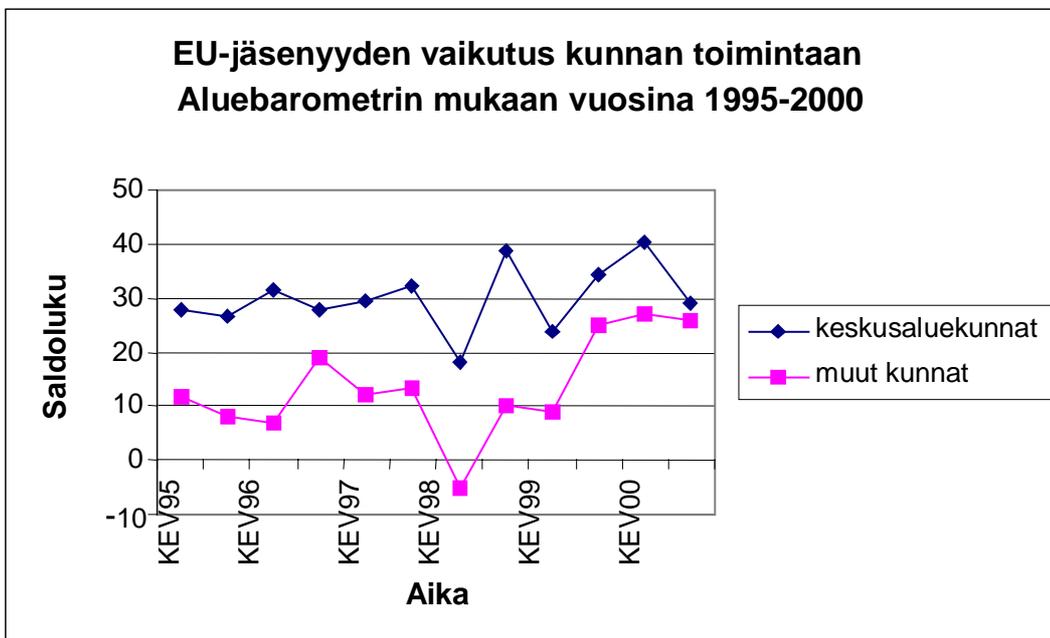
	Mediaani
Etelä-Karjala:	73,65
Etelä-Pohjanmaa:	64,25
Satakunta:	64,1
Ahvenanmaa:	57,15
Pohjois-Karjala:	57,1
Päijät-Häme:	56,55
Keski-Pohjanmaa:	55,85
Lappi:	55,3
Pohjois-Savo:	55
Itä-Uusimaa:	51,2
Pohjois-Pohjanmaa:	49,6
Varsinais-Suomi:	48,4
Etelä-Savo:	44,3
Pirkanmaa:	43,45
Keski-Suomi:	42,15
Pohjanmaa:	36,55
Uusimaa:	36,5
Kanta-Häme:	34,8
Kainuu:	34,15
Kymenlaakso:	30,1

4.6. EU-jäsenyyden vaikutus lähitulevaisuudessa kuntien toimintaan

Kuvassa 7 on raportoitu kuntien päättäjien arviot Euroopan Unionin vaikutuksesta kunnan toimintaan keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa. Aluebarometrikyselyssä vastaajilta kysyttiin, että "Arvioitko EU-jäsenyyden vaikuttavan lähitulevaisuudessa kuntanne toimintaan myönteisesti - ei vaikuta - kielteisesti?". Kuvasta 7 voidaan havaita, että keskusaluekunnissa on tulevaisuudessa uskottu EU:n vaikuttavan voimakkaammin myönteisesti kunnan toimintaan kuin muissa kunnissa. Tämän kysymyksen yhteydessä on havaittavissa eri tyyppisten kuntien (keskusaluekunnat vs. muut kunnat) välillä selkeä tasoero suhtautumisessa. Muissa kunnissa saldoluku on jopa saanut negatiivisen arvon keväällä 1998. Arviot EU:n vaikutuksista kuntiin poikkeavat huomattavasti keskusalueilla ja syrjäisemmällä alueilla. 1990-luvun lopulla nämä poikkeavat arviot ovat kuitenkin

alkaneet konvergoimaan. Syksyllä 2000 keskusaluekuntien ja muiden kuntien saldoluviut olivat lähes samalla tasolla (noin 30) eli arviot ovat eri tyyppisten kuntien osalta konvergoitumassa.

Kuva 7. EU-jäsenyyden vaikutus kunnan toimintaan keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000

Taulukossa II on raportoitu kuntien päättäjien arviot EU:n vaikutuksesta kunnan toimintaan eri maakunnissa Aluebarometrin mukaan vuosina 1995-2000. Taulukossa II on esitetty saldoluviujen aikasarjoista lasketut keskiarvot, mediaanit, maksimi- ja minimiarvot.

Taulukko II. EU-jäsenyyden vaikutus kunnan toimintaan Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: tunnusluvut maakunnittain

	Keskiarvo	Mediaani	Maksimi	Minimi
Uusimaa:	58,0	58,45	79,7	22,5
Itä-Uusimaa:	27,5	24,6	79,7	5,6
Varsinais-Suomi:	13,7	14,2	21,8	5,8
Satakunta:	18,6	19,15	36,9	-4,6
Kanta-Häme:	33,3	27,05	65,7	5,9
Pirkanmaa:	31,9	33,85	51,8	11,9
Päijät-Häme:	31,4	37,35	57,6	-8,9
Kymenlaakso:	37,3	35,45	62,1	19,2
Etelä-Karjala:	18,8	18,9	50	-23,2
Etelä-Savo:	13,3	19	30,3	-20,9
Pohjois-Savo:	9,8	3,95	40,6	-15,9
Pohjois-Karjala:	34,6	31,8	56,7	18,4
Keski-Suomi:	-0,2	-2,9	31,1	-20,4
Etelä-Pohjanmaa:	-7,2	-6,7	20,9	-41,5
Pohjanmaa:	6,5	4,3	56,6	-11,1
Keski-Pohjanmaa:	2,7	-1,5	41,7	-30,6
Pohjois-Pohjanmaa:	18,0	16,1	35,8	3,4
Kainuu:	17,5	17,5	41,8	-24,5
Lappi:	46,3	51,2	76,9	12,9
Ahvenanmaa:	-21,6	-20,6	10,4	-50,9

Taulukosta 12 voidaan nähdä tarkemmin se, miten eri maakunnissa mediaaniarvojen perusteella arvioidaan EU:n vaikutusta kunnan toimintaan. Taulukkoon 12 on laitettu eri maakunnat järjestykseen sen mukaisesti, miten voimakkaasti niissä on arvioitu ("uskottu") EU:n vaikuttavan kunnan omaan toimintaan (myönteisesti tai kielteisesti) tulevaisuudessa. Eniten on uskottu Euroopan Unionin vaikuttavan myönteisesti kunnan toimintaan Ahvenanmaalla, toiseksi eniten Etelä-Karjalassa, kolmanneksi eniten Etelä-Savossa ja neljänneksi eniten Satakunnassa. Suhteellisen voimakkaasti EU:n myönteisiin vaikutuksiin on uskottu myös Itä-Uusimaalla ja Lapissa. EU:ta koskeva "toivo" eli myönteisten odotusten esiin tuleminen on saldolukujen perusteella arvioituna ollut selvästi voimakkainta Ahvenanmaalla ja Etelä-Karjalassa.

Vähiten uskoa EU:n myönteisistä vaikutuksista kuntaan on löytynyt Kymenlaaksosta, Pohjois-Savosta, Keski-Suomesta ja Pohjanmaalta. Nämä maakunnat löytyvät selvästi taulukon alapäästä. Aika vähän uskoa EU:n myönteisiin vaikutuksiin on löytynyt Pirkanmaalta ja Keski-Pohjanmaalta. Muut maakunnat ovat ns. "keskikastia" uskossaan EU:n myönteisistä tai kielteisistä vaikutuksista. Vuosien 1995-2000 saldolukujen perusteella EU:n on selvästi vähiten myönteisesti uskottu vaikuttavan kuntiin Kymenlaaksossa.

Taulukko 12. EU-jäsenyyden vaikutus kunnan toimintaan Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: aikasarjahavaintojen mediaanit suuruusjärjestyksessä

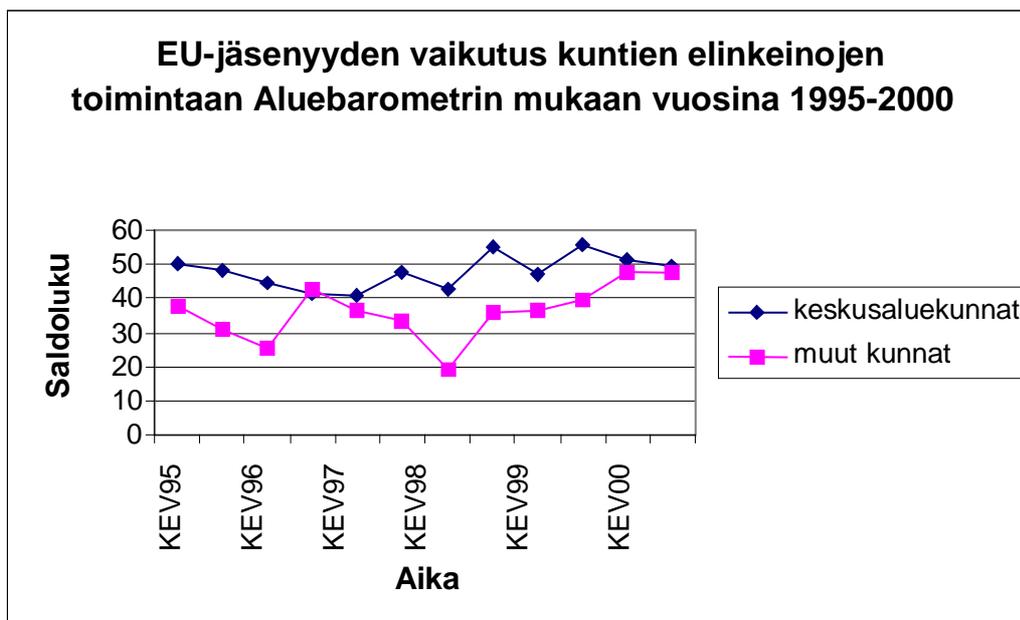
	Mediaani
Ahvenanmaa:	58,45
Etelä-Karjala:	51,2
Etelä-Savo:	37,35
Satakunta:	35,45
Itä-Uusimaa:	33,85
Lappi:	31,8
Päijät-Häme:	27,05
Uusimaa:	24,6
Kanta-Häme:	19,15
Varsinais-Suomi:	19
Pohjois-Pohjanmaa:	18,9
Etelä-Pohjanmaa:	17,5
Pohjois-Karjala:	16,1
Kainuu:	14,2
Keski-Pohjanmaa:	4,3
Pirkanmaa:	3,95
Pohjanmaa:	-1,5
Keski-Suomi:	-2,9
Pohjois-Savo:	-6,7
Kymenlaakso:	-20,6

4.7. EU-jäsenyyden vaikutus lähitulevaisuudessa kuntien elinkeinojen toimintaan

Kuvassa 8 on raportoitu kuntien päättäjien arviot Euroopan Unionin vaikutuksesta kunnan elinkeinojen toimintaan keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa. Kuvasta 8 voidaan havaita, että keskusaluekunnissa on uskottu EU:n vaikuttavan kunnan elinkeinoin tulevaisuudessa hieman voimakkaammin myönteisesti kunnan elinkeinojen toimintaan kuin muissa kunnissa. Arviot EU:n vaikutuksista kunnan elinkeinoin poikkeavat jossain määrin keskusalueilla ja syrjäisemmillä alueilla. 1990-luvun lopulla nämä eri tyyppisten kuntien poikkeavat arviot ovat kuitenkin alkaneet konvergoimaan. Syksyllä 2000 keskusaluekuntien ja muiden kuntien saldoluviut olivat lähes samalla tasolla (noin 50).

Jos verrataan kuntien päättäjien arvioita EU:n vaikutuksesta kunnan omaan toimintaan ja kuntien elinkeinojen toimintaan, voidaan huomata, että päättäjät arvioivat saldoluviun perusteella EU:n vaikutuksen hieman voimakkaammaksi elinkeinoin kuin kunnan omaan toimintaan. Tämä ero arvioissa koskee sekä keskusaluekuntien että muita kuntia.

Kuva 8. EU-jäsenyyden vaikutus kunnan elinkeinojen toimintaan keskusaluekunnissa ja muissa kunnissa Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000

Taulukossa 13 on raportoitu kuntien päättäjien arvion EU:n vaikutuksesta kunnan elinkeinojen toimintaan eri maakunnissa Aluebarometrin mukaan vuosina 1995-2000. Taulukossa 13 on esitetty saldoluviujen aikasarjoista lasketut keskiarvot, mediaanit, maksimi- ja minimiarvot.

Taulukko 13. EU-jäsenyyden vaikutus kunnan elinkeinojen toimintaan Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: tunnusluvut maakunnittain

	Keskiarvo	Mediaani	Maksimi	Minimi
Uusimaa:	72,6	69,1	86,1	61
Itä-Uusimaa:	39,6	36,55	74,3	11,1
Varsinais-Suomi:	31,2	29,1	42,2	20,2
Satakunta:	36,8	36,4	67,4	8,7
Kanta-Häme:	53,4	61,9	80,2	10,6
Pirkanmaa:	61,1	62,85	68,9	45,5
Päijät-Häme:	55,6	58,4	86,4	9,1
Kymenlaakso:	48,9	46,65	74,4	30,8
Etelä-Karjala:	47,0	49,15	78,3	15,2
Etelä-Savo:	32,4	32,4	62,4	1,1
Pohjois-Savo:	39,1	33,55	75,6	1,2
Pohjois-Karjala:	53,8	55,05	67,8	38,3
Keski-Suomi:	20,7	19,95	53,3	-9,2
Etelä-Pohjanmaa:	26,9	28,15	53,1	-19,5
Pohjanmaa:	33,1	32,5	62,9	7,7
Keski-Pohjanmaa:	13,0	19,6	51,8	-41,7
Pohjois-Pohjanmaa:	42,9	39,75	55,9	33,8
Kainuu:	39,8	41,25	77,5	7,1
Lappi:	70,6	68,35	96,4	52,7
Ahvenanmaa:	-20,5	-15,7	-0,2	-55,5

Taulukosta 14 voidaan nähdä tarkemmin se, miten eri maakunnissa mediaaniarvojen perusteella arvioidaan EU:n vaikutusta kunnan elinkeinojen toimintaan. Taulukkoon 14 on laitettu eri maakunnat järjestykseen sen mukaisesti, miten voimakkaasti niissä on "uskottu" EU:n vaikuttavan myönteisesti kunnan elinkeinojen toimintaan tulevaisuudessa. Eniten on uskottu Euroopan Unionin vaikuttavan myönteisesti kunnan elinkeinojen toimintaan Ahvenanmaalla, toiseksi eniten Etelä-Karjalassa, kolmanneksi eniten Itä-Uusimaalla ja neljänneksi eniten Päijät-Hämeessä. Suhteellisen voimakkaasti EU:n myönteisiin vaikutuksiin on uskottu myös Etelä-Savossa ja Lapissa.

Vähiten uskoa EU:n myönteisistä vaikutuksista kunnan elinkeinoihin on löytynyt Kymenlaaksosta, Pohjanmaalta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Savosta. Nämä maakunnat löytyvät selvästi taulukon alapäästä. Aika vähän uskoa EU:n myönteisiin vaikutuksiin elinkeinoihin on löytynyt Kainuusta ja Varsinais-Suomesta. Muut maakunnat ovat ns. "keskikastia" uskossaan EU:n myönteisiin elinkeinovaikutuksiin. Vuosien 1995-2000 saldolukujen perusteella EU:n on selvästi vähiten uskottu vaikuttavan myönteisesti kuntien elinkeinoihin Kymenlaaksossa.

Taulukko 14. EU-jäsenyyden vaikutus kunnan elinkeinojen toimintaan Aluebarometriaineiston mukaan vuosina 1995-2000: aikasarjahavaintojen mediaanit suuruusjärjestyksessä

	Mediaani
Ahvenanmaa:	69,1
Etelä-Karjala:	68,35
Itä-Uusimaa:	62,85
Päijät-Häme:	61,9
Etelä-Savo:	58,4
Lappi:	55,05
Pohjois-Pohjanmaa:	49,15
Satakunta:	46,65
Etelä-Pohjanmaa:	41,25
Pohjois-Karjala:	39,75
Uusimaa:	36,55
Kanta-Häme:	36,4
Pirkanmaa:	33,55
Keski-Pohjanmaa:	32,5
Varsinais-Suomi:	32,4
Kainuu:	29,1
Pohjois-Savo:	28,15
Keski-Suomi:	19,95
Pohjanmaa:	19,6
Kymenlaakso:	-15,7

4.8. Maakunnalliset erot yhteistyön suuntautumisessa

Keskeinen löydös edellä esitettyjen vertailevien tarkasteluiden osalta on, että eri maakuntien päättäjät näyttävät painottavan eri strategisen yhteistyön muotoja hyvin eri tavoin. Usein aluepoliittisissa keskusteluissa esitetään itsestään selvyytensä voimakas "maakuntahenki" tai "seudullisen yhteistyön vahvuus". Nyt saadut tulokset asettavat tällaiset oletukset kriittisen arvioinnin kohteeksi.

Taulukossa 15 on esitetty kunkin maakunnan järjestysnumero (1-20) eri yhteistyömuotojen osalta suhteessa muihin maakuntiin. Taulukko antaa selkeän kuvan siitä, mihin asioihin kunkin maakunnan strateginen yhteistyö painottuu Aluebarometrienvuotien 1995-2000 saldolukujen perusteella. On syytä korostaa, että saldoluvut kuvastavat kuntien päättäjien tahtotilaa ja subjektiivista arviota kuntien strategisen yhteistyön suuntautumisesta ja painottumisesta. Tässä mielessä tuloksia on myös tulkittava ja arvioitava.

Taulukko 15. Maakuntien järjestysnumerot (1-20) eri yhteistyömuotojen osalta suhteessa muihin maakuntiin

	SEUTU	MAAKUNT	VALTIO	ELINKEINO	KANSAINV	YHTEENSÄ
Ahvenanmaa:	16	18	1	4	4	43
Etelä-Karjala:	11	3	19	6	1	40
Etelä-Pohjanmaa:	2	10	18	1	2	33
Etelä-Savo:	8	7	7	11	13	46
Itä-Uusimaa:	15	8	6	13	10	52
Kainuu:	18	2	3	16	19	58
Kanta-Häme:	1	6	4	14	18	43
Keski-Pohjanmaa:	3	5	15	17	7	47
Keski-Suomi:	12	11	13	10	15	61
Kymenlaakso:	17	15	20	20	20	92
Lappi:	14	17	12	15	8	66
Pirkanmaa:	4	12	11	2	14	43
Pohjanmaa:	19	14	16	9	16	74
Pohjois-Karjala:	6	9	17	8	5	45
Pohjois-Pohjanmaa:	7	16	9	7	11	50
Pohjois-Savo:	5	4	14	5	9	37
Päijät-Häme:	10	1	5	3	6	25
Satakunta:	9	13	8	18	3	51
Uusimaa:	20	20	2	19	17	78
Varsinais-Suomi:	13	19	10	12	12	66

Näiden tulosten perusteella voidaan esittää seuraavanlainen tiivis, kokoava tulkinta eri maakuntien tulevaisuusorientoituneesta strategisesta yhteistyöstä. Esitettävien tulkintojen perusteena on käytetty maakuntien suhteellista sijoitusta maakuntien vertailussa ja päättäjien arvioiden suhteellista voimakkuutta maakuntien keskinäisessä vertailussa.

Ahvenanmaa: Ahvenanmaan kohdalla erityisesti valtion kanssa tapahtuva yhteistyö korostuu erittäin voimakkaasti (1 -sija maakuntavertailussa), samoin kansainvälisesti orientoitunut (4 -korkein sija) elinkeinoyhteistyö (4 -korkein sijoitus). Seutu- ja maakuntayhteistyö ei ole selkeän voimakasta verrattuna muihin Suomen maakuntiin.

Etelä-Karjala: Kansainvälisyys (1 -sija vertailussa) ja maakunnallisuus (3 - sija vertailussa) ovat Etelä-Karjalan keskeisiä strategisia orientaatioita maakunnan strategiassa. Etelä-Karjalan strategisessa yhteistyössä kuntien päättäjien tahtotilojen perusteella arvioituna seutuyhteistyö on marginaalissa, samoin kuin valtion kanssa tapahtuva yhteistyö.

Etelä-Pohjanmaa: Etelä-Pohjanmaalla on strategisen yhteistyön osalta tunnistettavissa voimakas seutu- ja elinkeinoyhteistyö (2-sija ja 1-sija) aluekehittämisen lähtökohtana. Etelä-Pohjanmaan kohdalla maakunnallinen yhteistyöorientaatio on vain keskitasoa. Yhteistyö valtion kanssa on marginaalista ja heikosti profiloitunutta (18-sija) Etelä-Pohjanmaan päättäjien arvioiden perusteella.

Etelä-Savo: Etelä-Savon kohdalla maakunnallinen strateginen orientaatio on aika jäsentymätön kuntien päättäjien arvioiden perusteella analysoituna. Strateginen yhteistyö näyttää tunnuslukujen perusteella tasapainoilulta toisaalta valtion kanssa tapahtuvan yhteistyön (7-sija) sekä seutu- ja maakuntayhteistyön (sijat 8 ja 7) välillä. Etelä-Savon kansainvälinen yhteistyö ja elinkeinoyhteistyö sijoittuvat vain keskitasolle (sijat 11 ja 13) suhteellisessa maakuntavertailussa.

Itä-Uusimaa: Itä-Uusimaan maakunnallinen yhteistyö painottuu kuntien päättäjien arvioiden mukaan valtion kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön (sija-6), muuten ei Itä-Uudenmaan osalta ole nähtävissä selkeästi alueellisesti suuntautuvaa strategista yhteistyötä. Maakuntavertailun suhteellisten tulosten perusteella Itä-Uusimaalla haetaan tasapainoa valtion kanssa tapahtuvan

yhteistyön (sija-6) sekä maakuntayhteistyön (sija-8) ja kansainvälisen yhteistyön (sija-10) välillä. Sen sijaan seutuyhteistyö ja elinkeinoyhteistyö ovat heikosti profiloituneita Itä-Uusimaan kuntien päättäjien keskuudessa.

Kainuu: Kainuussa maakunnallinen yhteistyö (sija-2) on selkeästi esiin tulevaa maakunnallisen vertailuaineiston perusteella arvioituna, myös yhteistyö valtion suuntaan on selkeästi profiloituvaa (sija-3). Aineiston perusteella arvioituna Kainuun heikkoutena on sekavuus seutuyhteistyössä, elinkeinoyhteistyössä sekä kansainvälisessä yhteistyössä, jotka eivät ole vahvoja maakunnallisen vertailuaineiston perusteella arvioituna.

Kanta-Häme: Kanta-Hämeellä on aineiston voimakkain seutuyhteistyö (sija-1), samoin yhteistyöhalu valtion suuntaan (sija-4) on selkeästi esille tulevaa. Maakunnallinenkin yhteistyö (sija-6) on aika vahvalla pohjalla. Kanta-Hämeen ongelmina näyttää olevan aineiston perusteella se, että kansainvälinen yhteistyö on heikosti miellettyä, samoin elinkeinoyhteistyö kuntien päättäjien keskuudessa.

Keski-Pohjanmaa: Keski-Pohjanmaan päättäjät ovat selkeästi orientoituneet seutu- ja maakuntayhteistyöhön (sijat 3 ja 5). Keski-Pohjanmaan kansainvälinen yhteistyö on suhteellisen selkeästi esiin tulevaa (sija 7), mutta profiloitumisongelmia aineiston perusteella on elinkeinoyhteistyössä (sija-17) ja valtionhallinnon yhteistyössä (sija-15).

Keski-Suomi: Keski-Suomen kohdalla alueellinen strateginen yhteistyö on erittäin heikosti profiloitunutta ja maakunnallinen orientaatio, eikä mikään strategisen yhteistyön muoto tule selvästi esille maakunnallisen vertailuaineiston perusteella. Suhteellisesti vahvin alue on elinkeinoyhteistyö, mutta sekin on vain keskitasoa (sija-10) maakunnallisessa vertailussa.

Kymenlaakso: Kymenlaakson kohdalla vallitsee erittäin sekava tilanne maakunnan strategisessa orientaatioissa kuntapäättäjien esittämien tahtotilojen perusteella arvioituna. Maakunta on häntäpäässä lähes kaikilla strategisilla ulottuvuuksilla mitattuna. Kuitenkin maakunnallinen yhteistyö on vahvin strategisen orientaation alue, mutta ei erotu edes keskitason yläpuolelle maakuntien vertailussa (sija-15).

Lappi: Lapissa vallitsee kuntapäättäjien tahtotilojen perusteella arvioituna aika sekava tila strategisessa orientaatioissa. Lappi on häntäpäässä vertailussa lähes kaikilla strategisilla ulottuvuuksilla mitattuna. Kansainvälinen yhteistyö on vahvin strategisen orientaation osa-alue, joka erottautuu van hieman keskitason yläpuolelle maakuntien välisessä vertailussa (sija-8). Ei muita vahvuuksia kuin kansainvälisyys maakunnan strategisessa yhteistyössä.

Pirkanmaa: Pirkanmaan vahvuutena on selkeä orientoituminen elinkeinoyhteistyöhön (sija-2), jota täydentää vahva seutuyhteistyö (sija-4). Pirkanmaan suhteellisina heikkouksina ovat kansainvälisyyden alhainen painottuminen (sija-14) sekä maakunnallisen ja valtionhallinnon kanssa tapahtuvan yhteistyön selkiintymättömyys (sijat 12 ja 11).

Pohjanmaa: Pohjanmaalla vallitsee erittäin sekava tilanne yleisessä strategisessa maakuntaorientaatioissa. Pohjanmaa on häntäpäässä vertailussa lähes kaikilla strategisilla ulottuvuuksilla mitattuna. Ainoana strategisen orientaation vahvuutena on keskitasoa oleva elinkeinoyhteistyö (sija-9).

Pohjois-Karjala: Pohjois-Karjalan tasaisina strategisina vahvuuksina ovat suhteellisten kuntapäättäjien esittämien tahtotilojen perusteella arvioituna kansainvälisyys (sija-5), seutuyhteistyö (sija-6) ja elinkeinoyhteistyö (sija-8). Heikkoutena on valtionhallinnon kanssa tapahtuva yhteistyö (sija-17). Maakunnallinen yhteistyötahto on vain keskitasoa maakuntavertailussa (sija 9).

Pohjois-Pohjanmaa: Pohjois-Pohjanmaan kuntastrategisina vahvuusalueina ovat seutu- ja elinkeinoyhteistyö (sijat 7 ja 7 maakuntavertailussa). Yhteistyö valtionhallinnon kanssa on vain keskitasoa maakuntavertailussa (sija 9), samoin kansainvälisyys on keskitasoa maakuntavertailussa (sija 11). Heikkoutena on maakuntavertailussa paljastuva huonohko maakuntayhteistyö (sija 16).

Pohjois-Savo: Pohjois-Savon selkeinä ja tasaisina strategisen yhteistyön vahvuuksina ovat seutu-, elinkeino- ja maakuntayhteistyö (sijat 5, 5 ja 4). Heikkoutena ovat strategiset yhteydet valtionhallinnon (sija 14) kanssa. Pohjois-Savon orientoituminen kansainvälisyyteen on vain keskitasoa maakuntavertailun perusteella arvioituna (sija 9).

Päijät-Häme: Päijät-Häme on maakunnallisen yhteistyöhengen ykkönen (sija 1) Suomessa. Myös elinkeinoyhteistyö ja yhteistyö valtionhallinnon kanssa kohtuullisen selkeästi orientoitunutta (3 ja 5). Seutuyhteistyö on vain keskitasoa (sija 10).

Satakunta: Kansainvälisyys on Satakunnan strategisen orientaation vahvuus (sija 3 maakuntavertailussa), mutta muut alueellisen yhteistyön osa-alueet eivät ole kovin vahvasti profiloituvia kuntien päättäjien tahtotilojen perusteella arvioituna. Seutuyhteistyö keskitasoa (sija 9), samoin yhteistyö valtion kanssa (sija 8). Selkeänä Satakunnan heikkoutena strategisessa orientoitumisessa on elinkeinoyhteistyö (18), mikä on aineiston alhaisimpia sijoituksia.

Uusimaa: Uusimaalla on seutu- ja maakuntayhteistyö valtakunnan heikointa (sijat 20 ja 20), samoin Uusimaan kuntien päättäjien arvioiden perusteella elinkeinoyhteistyö on heikosti profiloitunutta (sija-19 maakuntien välisessä vertailussa). Uusimaan strategisena vahvuutena on erittäin vahva yhteistyöorientaatio valtionhallinnon kanssa (sija-2).

Varsinais-Suomi: Varsinais-Suomen kohdalla heikkoutena on alhainen maakuntayhteistyö (sija 19). Ongelmana on myös aika profiloitumaton yleinen strateginen orientaatio ja yleinen keskitason orientaatio valtio-, seutu- ja elinkeinoyhteistyössä sekä kansainvälisyydessä (sijat 10, 13, 12 ja 12). Suhteellisessa vertailussa Varsinais-Suomessa yhteistyö valtion suuntaan korostuu, mutta sekään ei korostu kovin voimakkaasti.

Jos halutaan vertailla eri maakuntien strategisen yhteistyön voimakkuutta voimme laskea yhteen eri yhteistyöorientaatioiden maakunnalliset järjestysluvut ja asettaa ne järjestykseen pienimmästä isoimpaan. Mitä pienempi luku on, sitä korkeammalla ko. maakunta on eri tyyppisissä yhteistyöorientaatioissa. Saatu laskutoimituksen tulos on seuraava (ks. Taulukko 16):

Taulukko 16. Maakuntien yhteistyöorientaation voimakkuus Suomessa

	JÄRJESTYSLUKUJEN SUMMA
Päijät-Häme:	25
Etelä-Pohjanmaa:	33
Pohjois-Savo:	37
Etelä-Karjala:	40
Ahvenanmaa:	43
Kanta-Häme:	43
Pirkanmaa:	43
Pohjois-Karjala:	45
Etelä-Savo:	46
Keski-Pohjanmaa:	47
Pohjois-Pohjanmaa:	50
Satakunta:	51
Itä-Uusimaa:	52
Kainuu:	58
Keski-Suomi:	61
Lappi:	66
Varsinais-Suomi:	66
Pohjanmaa:	74
Uusimaa:	78
Kymenlaakso:	92

Tässä maakuntavertailussa Suomen profiloitunein maakunta strategisessa yhteistyöorientaatiossa on Päijät-Häme, seuraavaksi strategisesti yhteistyöhakuisin maakunta on Etelä-Pohjanmaa ja kolmanneksi yhteistyöorientoitunein on Pohjois-Savo. Muita yhteistyöhön aika vahvasti orientoituneita maakuntia ovat tämän vertailulaskelman mukaan Etelä-Karjala, Ahvenanmaa ja Kanta-Häme. Heikosti strategisesti orientoituneita maakuntia ovat tämän vertailun mukaan Kymenlaakso, Uusimaa, Pohjanmaa ja Varsinais-Suomi. Aika heikosti orientoituneita maakuntia ovat Itä-Uusimaa ja Satakunta. Muut maakunnat ovat tässä vertailussa ns. "keskikastia" strategisessa yhteistyöorientoitumisessa.

5. YHTEENVETO KESKEISISTÄ TULOKSISTA JA POHDINTO

Tässä tutkimuksessa tehtiin arvioita kuntien strategisen yhteistyön kehityksestä vuosien 1995-2000 Aluebarometriaineistojen perusteella. Keskeisiä tuloksia tämän tutkimuksen perusteella ovat:

1. Kuntien strateginen yhteistyö on kuntapäättäjien tulevaisuusarvioissa painottunut tällä hetkellä seutukunnalliseen yhteistyöhön.
2. Yhteistyösuhteet valtionhallinnon suuntaan näyttäisivät Aluebarometriaineiston valossa kriisiytyneen - erityisesti lamavuosien aikana. Pientä yhteistyösuhteiden kohentumista on nähtävissä viime vuosien aikana, vaikka saldoluku näyttääkin yhä olevan miinusmerkkinen, kun se muiden yhteistyösuhteiden osalta on ollut positiivinen etumerkiltään 1990-luvun lopussa ja vuonna 2000.
3. Kuntien päättäjät uskovat yhteistyön elinkeinoelämän edustajien kanssa kehittyvät vakaasti tulevaisuudessa.
4. Kuntien päättäjien usko maakunnalliseen yhteistyöhön on heikentynyt kunnissa 1990-luvun lopussa.
5. Tutkimuksessa raportoitiin erikseen maakuntakohtaiset tulokset kuntien strategisen yhteistyön kehityksestä. Keskeinen löydös näiden vertailevien tarkasteluiden osalta on, että eri maakuntien päättäjät näyttävät painottavan eri strategisen yhteistyön muotoja hyvin eri tavoin. Joissain maakunnissa uskotaan voimakkaasti seutuyhteistyöhön, joissakin maakunnissa taas usko maakunnalliseen yhteistyöhön on vahvaa. Myös kuntien päättäjien esittämät näkemykset kansainvälisen yhteistyön osalta eroavat huomattavasti maakunnittain - samoin kuin näkemykset Euroopan Unionin myönteisistä tai kielteisistä vaikutuksesta kunnan omaan toimintaan ja kunnan elinkeinojen toimintaan. Tässä yhteydessä ei toisteta edellä esitettyjen analyysien maakuntakohtaisia tuloksia, vaan tyydytään toteamaan, että tutkimuksen osassa 4.7. on koottu tulokset maakunnallisten yhteistyösuhteiden profiileista. Myös kuntapäättäjien näkemys tulevasta yhteistyöstä valtionhallinnon kanssa poikkeaa huomattavasti maakunnittain.

Nämä uudet vertailutulokset voivat olla hyödyllisiä mietittäessä Suomen aluepolitiikan strategioita ja tulevaisuutta. Nyt tutkimuksessa esille tulleet uudet löydökset antavat aiheen esittää, että valtion harjoittamassa aluepolitiikassa olisi syytä miettiä maakunnallista orientoitumista aluepolitiikkaan uudella tavalla. Tarvitaan selkeästi räätälöidympiä maakunnallisia toimintamalleja, jotka ottavat huomioon eri maakuntien väliset erot strategisissa suuntautumisissa.

Tutkimus ja sen uudet tulokset antavat aiheita moniin tärkeisiin lisäkysymyksiin, joihin ei ole tässä yhteydessä mahdollista antaa tyhjentävää vastausta. Esimerkiksi olisi erittäin mielenkiintoista tutkia tarkemmin maakuntien strategisten orientaatioiden vaikutusta maakuntien kilpailukykyyn ja suhteelliseen menestymiseen niiden keskinäisessä kilpailussa. Maakuntien strategisten orientaatioiden vaikutukset moniin keskeisiin muuttujiin kuten erilaisiin taloudellista menestystä ja hyvinvointia koskeviin muuttujiin olisi myös erittäin relevantti ja tärkeä jatkotutkimuksen aihe. Nämä kysymykset jäävät kuitenkin avoimiksi tässä vaiheessa tutkimusta.

Nyt esitetyt tulokset eivät tue olettamusta siitä, että maakunnallinen tai seudullinen yhteistyö saisi tasaisesti kannatusta eri puolilla Suomea - vaan että painotukset kuntien strategisessa yhteistyössä vaihtelevat aika voimakkaasti maakunnittain.

LÄHDELUETTELO

Aronen, K. & Siirilä, S. (1981) Hyvinvoinnin alueelliset erot. Vertaileva faktoriekologinen tutkimus elinolojen ja hyvinvoinnin alueellisista eroista. Sisäasiainministeriö. Helsinki.

Heiskala, R. (2000) Toiminta, tapa ja rakenne. Gaudeamus. Helsinki.

Häkli, J. (1999) Meta Hodos. Johdatus ihmismaantieteeseen. Vastapaino. Tampere.

Kuitunen, J. & Siirilä, S. (1985) Elinympäristöt, hyvinvointi, aluepolitiikka. Tampereen yliopisto. Aluetieteen laitos. Tutkimuksia. Sarja B36. Tampere.

Siirilä, S., Hautamäki, L., Kuitunen, J. & Keski-Petäjä, T. (1988) Hyvinvoinnin alueelliset erot Suomessa. Tampereen yliopisto. Aluetieteen laitos. Julkaisuja 47. Tampere.

Tilastokeskus (2000) Aluebarometriaineisto. Syksy 1991 - Syksy 2000. Tilastokeskus. Helsinki.

Vartiainen, P. (1992) Lokaliteettidebatti teoreettisen ja empiirisen suhteen määrittelijänä. Terra. Vol. 104, No. 2, 92-98.

PREVIOUS TUTU PUBLICATIONS

- Tapio, Petri & Willamo, Risto (2001) Environmental Problems – What, Why and How? Tutu publications 4/2001. Finland Futures Research Centre. Turku School of Economics and Business Administration. 21 p.
- Tapio, Petri & Hietanen, Olli (2001) Futurist in policy making process: Philosophical foundations and methodological considerations on the role of professionals analysed by the Futulogic method. Tutu publications 3/2001. Finland Futures Research Centre. Turku School of Economics and Business Administration. 30 p.
- Kaskinen, Juha (2001) Kuntien ympäristöbarometri – indikaattorijärjestelmä kuntien ympäristöpoliittisesta edistymisestä. Tutu-julkaisuja 2/2001. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun kauppakorkeakoulu. 57 s.
- Kaivo-oja, Jari & Rajamäki, Risto (2001) Suomalaisten charter-matkustamiset Välimeren alueelle vuosina 1975-1998: trendi- ja suhdannekehityksen analyysi sekä markkinakehitystä koskevia tilastollisia perustarkasteluja. Tutu-julkaisuja 1/2001. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun kauppakorkeakoulu. 45 s.
- Kaskinen, Juha (2000) Kuntien ympäristöbarometri – hyvän indikaattorijärjestelmän perusteet. Metodinen harjoitus. Tutu-julkaisuja 6/2000. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun kauppakorkeakoulu. 117 s.
- Kaivo-oja, Jari (2000) Asiantuntijäkäsityksiä tietoyhteiskunnan tulevasta kehityksestä. Tutu-julkaisuja 5/2000. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun kauppakorkeakoulu. 38 s.
- Kaivo-oja, Jari & Rajamäki, Risto (2000) Valuuttakurssi ja suhteellinen hintataso ulkomaalaisten matkailijoiden yöpymistrendien muokkaajana: Valuuttakurssien ja suhteellisen hintatason yhteydet 16 ulkomaan matkailijoiden yöpymiseen Suomessa vuosina 1972-1997. Tutu-julkaisuja 4/2000. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun kauppakorkeakoulu. 46 s.
- Otronen, Merja (2000) Vertailututkimus tietoteknologiayritysten ympäristöasioiden hoidosta ja käsityksistä kestäväen kehityksen tietoyhteiskunnasta: Ericsson, Motorola ja Nokia. Tutu-julkaisuja 3/2000. Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Turun kauppakorkeakoulu. 47 s.
- Tapio, Petri (2000) Scenarios for Traffic CO₂ Policy in Finland for 2025. Tutu publications 2/2000. Finland Futures Research Centre. Turku School of Economics and Business Administration. 25 p.
- Luukkanen Jyrki, Kaivo-oja Jari, Vehmas Jarmo & Tirkkonen Juhani (2000) Climate change policy options for the European Union: analyses of emission trends and CO₂ efficiency. Tutu publications 1/2000. Finland Futures Research Centre. Turku School of Economics and Business Administration. 49 p.